

Daniel

Ọzuzu Daniel na Babilon

¹ Mgbe afọ atọ gafere site na mgbe Jehoiakim bidoro buru eze na-achi Juda, Nebukadneza eze na-achi Babilon biara buso Jerusalem agha.

² Onyenwe anyi nyefere Jehoiakim, eze Juda n'aka ya, na ihe ufodu e jiri choo ulonso Chineke mma. O buuru ha niile gawa Shaina n'ulo chi ya, dobe ha n'ime n'uloaku chi ya.

³ Eze nyere Ashipenaz, onyeisi ndi ozi ya iwu ka o kpobata umu okorobia sitere n'ezinaulo eze na nke ndi ochichi n'ala Izrel n'ije ozi eze. ⁴ Umu okorobia ndi a ga-abu ndi n'enweghi nkwaru obula n'ahu ha, ndi mara mma ile anya na ndi nwere nghota banyere ihe omuma di iche iche. Ha kwesikwara ibu ndi maara ihe, ndi na-amuta ihe osiso na ndi tozuru oke ije ozi n'uloeze. O ga-akuziri ha asusu na akwukwo ogugu di iche iche nke ndi Kaldia. ⁵ Onye eze si n'ochi nri ya na-eweputa nri na mmanya a ga-enye ha kwa ubochi. Ha ga-anọ n'ozuzu a afọ atọ, nke o ga-abu e mechaa, ha ga-abu ndi kwesiri ino n'ije ozi n'obi onye eze.

⁶ Ndi so n'ime ha bu Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya, ha bu ndi Juda. ⁷ Ma onyeisi ndi na-ejere eze ozi nyere ha aha ohuru ozo Daniel ka o kporo Belteshaza; Hananaya ka o kporo Shedrak; o kporo Mishael, Mishak; kpokwa Azaraya, Abednego.

⁸ Ma Daniel kpebiri n'obi ya na ọ gaghi emeru onwe ya site n'iri nri maobu inu mmanya eze. Ya mere ọ rioro onyeisi ndi ozi ka ọ hapu ya ka ọ ghara imeru onwe ya. ⁹ Ma Chineke mere ka Daniel nweta ihuoma na obi ebere n'aka onyeisi ndi na-ejere eze ozi. O nwekwara omiiko n'ebe Daniel no n'ih i onodu ha. ¹⁰ Ma onyeozi a gwara Daniel, "Ana m atu egwu n'ih i onyenwe m eze, onye kwuru ihe unu ga-eri na ihe unu ga-anu. O buru na ọ hu na unu tara ahụ karĩa ndi ogbo unu ndi ozo, ndu m ga-anọ na nsogbu n'aka onye eze."

¹¹ Daniel siri onyeisi ahụ e tinyere oru ilekota Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya n'aka, ¹² "Biko, nye anyi naani ahijia nri, na mmiri onunu, ka ọ buru ihe oriri anyi na ihe onunu anyi. Jiri ya lee anyi ule ubochi iri. ¹³ Jirizie anya gi choputa ma o nwere ihe di iche n'etiti anyi na ndi ozo, ndi na-eri nri oma nke eze nyere, site n'ihe i huru, mee umuodibo gi otu o kwesiri." ¹⁴ O kwenyere ime ihe ha kwuru, ọ nwalere ha abali iri.

¹⁵ Mgbe ubochi iri ahụ zuru, a choputara na ahụ di ha mma, choputakwa na ha di mma ile anya karĩa umu okorobia ndi ozo e ji nri oma niile eze nyere zuo. ¹⁶ Ya mere onyeisi ozi ahụ wepuru nri na mmanya oma ahụ ha kwesiri iri ma nye ha naani akwukwo nri.

¹⁷ Chineke mere ka umu okorobia anọ ndi a nwee oguguisi puru iche na nghota n'ihe obula gbasara edemede na amamihe niile. Daniel nwekwara nghota ikowa udi ohu niile na nro niile.

¹⁸ Mgbe oge eze nyere a ga-eji kpobata ha n'ije ozi ya zuru, onyeisi ndi na-eje ozi chere ha n'ihu Nebukadneza. ¹⁹ Ha na eze kparitakwara uka. Ma n'ime umu okorobia ahụ niile a zuru, o nweghi nke amamihe ya juru eze afo dika amamihe Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya. N'ih i nke a, o mere ka ha soro buru ndi na-adu ya odu. ²⁰ Mgbe o bulakwa eze chorọ ndumodu banyere amamihe na nghota, o na-achoputa na ndumodu ha na-enye ya na adi mma okpukpu iri karia ndumodu nke ndi majiki ya na ndi maara ihe banyere kpakpando no n'alaeze ya na-enye ya.

²¹ Daniel nogidere buru onye na-adu eze odu tutu ruo afo mbu nke Sairos bidoro ichi dika eze.

2

Nro Nebukadneza

¹ N'ime afo nke abuo nke ochichi ya, eze Nebukadneza roro nro di iche iche. Nro ndi a mere ka obi ya gbasasia, ura pukwara ya n'anya.

² Mgbe ahụ, eze kporo ndi majiki, ndi ha na mmuo ojoo na-ekwu okwu, ndi mgbaasi na ndi ihe banyere ngaghari nke kpakpando doro anya ka ha bia gwa ya ihe ahụ o roro na nro. Mgbe ha biara, guzo n'ihu eze, ³ o siri ha, "Aroro m nro nke na-enye m nsogbu n'obi. Achoro m ima ihe o putara."

⁴ Mgbe ahụ, ndi ahụ na-enyocha kpakpando gwara eze ahụ okwu n'asusu ndi Siria si, "Ka gi eze diri ndu ruo mgbe ebighi ebi, I ga-agwa

umuodibo gi nro a i roro, anyi ga-akowara gi ihe o putara.”

⁵ Ma eze zara ndi Kaldia, “Nke a bu ihe m kpebirila: O buru na unu agwaghi m ihe nro a na nkowa ya bu, aga m eme ka abokasia unu, tikpokwa ulo unu, mee ka ha ghoo mkpomkpo ebe. ⁶ Ma o buru na unu gwa m ihe ahụ m roro na nro ma kowaakwa ya, aga m enye unu onyinye di iche iche na ugwo oru nsopuru di ukwuu. Ya mere, gwanu m nro ahụ na nkowa ya.”

⁷ Ozokwa, ha zaghachiri, “Ka eze gwa ndi ohu ya ihe o roro na nro, anyi ga-akowakwa ya.”

⁸ Eze zaghachiri, “Ama m na o bu oge ka unu na-achọ inweta n’ihi na unu amatala na ihe a ka m kpebiri ime. ⁹ O buru na unu agwaghi m nro ahụ naani otu ntaramahuhu diiri unu. Unu agbaala izu igwa m okwu ugha na okwu nduhie na-ele anya na onodu ga-agbanwe. Ya mere, gwanu m nro ahụ, m ga-amatakwa na unu puru ikowara m ya.”

¹⁰ Ndi Kaldia zara eze, “O dighi mmadu obula n’elu uwa a nke nwere ike ime ihe a eze na-achọ. O dighikwa eze, n’agbanyeghi idi ukwuu ya na idi ike ya, nke juturuła udi ihe di otu a eze na-aju n’aka ndi mgbaasi, ndi na-agba aja ya, ndi ha na mmuo ojojo na-ekwu okwu, na ndi Kaldia.

¹¹ Ihe a i chororo ka anyi mee bu ihe na-agaghi ekwe omume. O bu naani ndi mmuo nwere ike ikororo gi ihe i roro na nro. Ndi mmuo anokwaghi n’etiti ndi mmadu.”

¹² Nke a mere ka eze juputa n’oke iwe na onuma, o nyere iwu ka e gbuchaa ndi amamihe

niile nke Babilon. ¹³ Mgbe e kwuputara iwu onye eze ka e gbuo ndi oke amamihe niile, ndi agha chokwara ebe Daniel na ndi otu ya no ka ha gbuo ha.

¹⁴ Mgbe Ariok, onye bu onyeisi ndi nche eze puru igbu ndi ikom maara ihe na Babilon, Daniel ji amamihe na ezi uche gwa ya okwu. ¹⁵ O juru onyeozu eze, bu Ariok, "Gini mere eze ji nye iwu di ike di otu a?" Mgbe ahụ, Ariok kowaara ihe niile nye Daniel. ¹⁶ Mgbe ahụ, Daniel banyere n'uloeze, ihu ya. O rioro eze ka o nyetu ya nwa oge iji kowaakwara ya ihe nro ahụ putara.

¹⁷ Emesia, Daniel lara n'ulo nke ya gaa kororo Hananaya, na Mishael, na Azaraya, ndi enyi ya ihe merenu. ¹⁸ O gwara ha ka ha roro maka ebere site n'aka Chineke nke eluigwe banyere ihe nzuzo a, ka a hapu igbu ya na ndi enyi ya na ndi amamihe foduru na Babilon. ¹⁹ N'abali, e mere ka Daniel mata ihe omimi ahụ site n'ohu. Mgbe ahụ, Daniel toro Chineke nke eluigwe, ²⁰ Daniel siri,

"Otuto diri aha Chineke ruo mgbe ebighi ebi;
amamihe na ike di n'aka ya.

²¹ O na-agbanwe oge na mgbe di iche iche;
O na-ebuli ndi eze na-akwatukwa ha.

O na-enye onye maara ihe amamihe,
ma na-enyekwa onye nwere mmuo nghota
ihe omuma.

²² O na-ekpughe ihe di omimi na ihe zoro ezo;
O maara ihe di n'ochichiri,
ma ihè binyekwara ya.

²³ Ana m ekele gi, na-etokwa gi, Chineke nke nna
m ha,

n'ihì na i nyela m amamihe na ike.
 I meela ka m mata ihe anyị rịọrọ gị,
 i mekwala ka anyị mata nrọ ahụ eze rọrọ.”

Daniel Akọwaa nrọ

²⁴ N'ihì ya, Daniel jekwuru Ariok, onye ahụ eze nyere iwu igbu ndị ndụmọdụ niile dị na Babilon, si ya, “Egbukwala onye ọbụla n'ime ndị amamihe Babilon. Kama duru m gaa n'ihu eze n'ihì na ejikeere m igwa ya ihe ahụ ọ chọrọ imata.”

²⁵ Mgbe ahụ, Ariok mere ngwangwa duru Daniel gaa n'ihu eze, si ya, “Achoputala m otu onye n'ime ndị Juda a dọtara n'agha nwere ike igwa eze ihe nrọ ya putara.”

²⁶ Eze juru Daniel (onye a na-akpokwa Belteshaza), “I nwere ike igwa m ihe ahụ m rọrọ na nrọ, na ikowara m ihe ọ putara?”

²⁷ Daniel gwara eze, “O nweghị onye amamihe ọbụla, onye ọbụla ya na mmụọ na-ekwu okwu, onye mgbaasi ọbụla maọbụ onye na-enyocha kpakpando ọbụla puru igwa eze ihe omimi a i choro. ²⁸ Ma o nwere Chineke nọ n'eluigwe, onye na-ekpughe ihe omimi niile. O gosila Nebukadneza ihe ga-eme n'ubochi ndi di n'ihu. Nrọ gi na ohu niile nke gara n'uche gi mgbe i dinara n'ihe ndina gi bu ndi a:

²⁹ “The i roro na nrọ, gi bu eze, bu ihe banyere ihe na-aga imezu n'oge di n'ihu. Onye ahụ na-ekpughe ihe nzuzo niile egosikwala gi ihe nke ga-eme. ³⁰ Ma mu onwe m, ekpughegi ihe omimi a nye m n'ihì na m kariri mmadu ọbụla di ndu

n'amamihe, kama ọ bụ ka gị bụ eze mata nkọwa ya ma ghotakwa ihe gabigara n'uche gị.

³¹ "Eze, ihe ị hụrụ n'ohụ bụ nke a. Ị hụrụ mmadụ a kpurụ akpụ. Mmadụ a a kpurụ akpụ buru nnoọ ibu. Ọ na-egbukwa nweghenweghe, burukwa ihe na-eyi onye ọbụla lekwasiri ya anya egwu. ³² E ji ọlaedo a nuchara anucha kpuo isi mmadụ ahụ, jiri ọlaocha kpuo aka ya na obi ya. E jikwa bronz kpuo afo ya na apata ukwu ya. ³³ Ọ bukwa igwe ka e ji kpuo ogwe ukwu ya abuo. Ma akuku ukwu ya, nke a na-azo n'ala ka e ji igwe a gwara ya na uru kpuo. ³⁴ Mgbe ị na-ele anya, a waputara nkume, ma ọ bughị aka mmadụ ka e ji waputa ya. Nkume a kuru mmadụ ahụ a kpurụ akpụ n'ukwu nkume na uru ya, kupiasia ha. ³⁵ Mgbe ahụ, e tijisiri igwe ahụ na uru ahụ, bronz ahụ na ọlaocha ahụ nakwa ọlaedo ahụ niile. Ha dika igbugbo oka nke na-adị n'ebe a na-azocha oka n'oge okpomoku. Ifufe fechapusiri ha na-ahapughi ihe ngosi ọbụla. Ma nkume ahụ dakwasiri ihe ahụ awuru awu mechara ghoọ ugwu di ukwu, nke juputara uwa niile.

³⁶ "Eze, nke a bụ nrọ ahụ. Ugbu a ka anyi kowaara gi ihe nrọ ahụ putara. ³⁷ Gi onwe gi, eze, bụ eze nke otutu ndi eze ozo no n'okpuru ya, onye Chineke nke eluigwe nyere ike ochichi, n'ocheeze niile, na ike na otuto; ³⁸ nyefeekwa n'aka gi umu mmadụ niile na umu anumanu bi n'ime ohia, na umu nnunu nke igwe, e mere ka ị buru eze ihe niile ndi a, gi bụ isi ahụ e ji ọlaedo kpuo.

³⁹ “Mgbe i chichara alaeze ozo ga-ebili, ma o gaghi adi ukwuu dika nke gi, mgbe nke a gasiri, alaeze ozo bu nke ato, nke ga-adi ka bronz ga-ebilikwa, o ga-achi uwa niile. ⁴⁰ A ga-enwekwa alaeze nke ano, nke ga-esi ike dika igwe. Dika igwe nke na-akuri ihe niile, o ga-egwepia ma kurikwaa ndi a niile. ⁴¹ Ma ebe i huru na obu ukwu ahụ na mkpisiukwu ya niile na ufodu n’ime ha bu uru okpu ite na ufodu bukwa igwe, alaeze nke ekewara ekewa ka o ga-abu, ma o ga-esitu ike dika igwe nke di n’ime ya, n’ihi na i huru igwe ahụ na agwakotara ya na uru apiti. ⁴² Dika mkpisiukwu ya, nke ufodu n’ime ya bu igwe, ufodu bukwa uru, na-egosi na akuku ufodu nke alaeze ahụ ga-esi ike ma akuku ufodu agaghi esi ike ntiwa. ⁴³ Dika otu ahụ i huru e siri gwakota igwe na uru onu, otu a ka ochichi alaeze ndi a ga-achọ njikota alaeze na ibe ya, ma nke a agaghi ekwe mee, dika o gaghi ekwe omume bu igwakota igwe na uru.

⁴⁴ “N’oge ahụ, ndi eze ndi a ga-ano n’ochichi, Chineke nke eluigwe ga-eme ka alaeze ozo bido. O bukwa alaeze nke a na-apughị imebi emebi. O nwekwaghi onye obula puru imeri alaeze ahụ. O ga-ala alaeze ndi ozo n’iyi, mee ka ha buru ihe efu, ma o ga-adiri na-aga n’ihu ruo ebighi ebi. ⁴⁵ Dika i siri hu nkume ahụ di ukwu e sitere n’ugwu waputa, nke a na-ejighi aka waputa were kurichaa igwe ahụ, bronz ahụ, uru ahụ, olocha ahụ na oloedo ahụ.

“Chineke di ukwu emeela ka eze mara ihe na-aga ime n’oge di n’ihu. Nro a bu eziokwu, nkowa ya kwesikwara ntukwasị obi.”

⁴⁶ Mgbe ahụ, eze Nebukadneza dara n'ala n'ihu Daniel nye ya nsọpuru. O nyekwara iwu ka eweta onyinye na ụda na-esi isi uto were chunyere ya aja. ⁴⁷ Onye eze gwakwara Daniel, "N'ezie, Chineke gi bu Chineke kachasi chi niile. O bu ya na-achi eze niile bi n'uwa, burukwa Onye na-ekpughepu ihe omimi niile, n'ihina lee, i nwere ike ikowa ihe omimi nke a."

⁴⁸ Emesia eze nyere Daniel okwa di ukwu, nyekwa ya otutu onyinye di iche iche. O mere ya onyeisi na-achi ala Babilon niile, meekwa ya onyeisi ndi ndumodu eze niile. ⁴⁹ Ma dika Daniel siri rijo eze, o mekwara ka Shedrak, Mishak na Abednego buru ndi na-elekota ihe niile a na-eme eme n'ala Babilon, Daniel n'onwe ya noduru n'ogige eze.

3

Oyiyi olaedo na oku a kwanyere

¹ Eze Nebukadneza kpuru oyiyi olaedo nke idi elu ya ga-adi iri mita ato, obosara ya ga-adi ka mita ato. Emesia, o debe ya n'obosara ala Dura, nke di n'otu mpaghara Babilon. ² Eze Nebukadneza ziri ozi ka e zie ndi nnochite anya eze niile, ndiisi, ndi na-achi achi, ndi ndumodu ya niile, ndi na-elekota uloku ya niile, ndi okaikpe, ndi maji na-edozi okwu na otutu ndi ozo nokwa n'isi ochichi akuku niile nke ala ahụ, ka ha bia n'ubochi a ga-edo oyiyi ahụ nsọ bu nke eze Nebukadneza guzobere. ³ Ya mere, ndi nnochite anya eze niile, ndiisi, ndi na-achi achi, ndi ndumodu ya niile na ndi na-elekota uloku

ya niile, ndị ọkaikpe, ndị maji na-edozi okwu na ọtụtụ ndị ọzọ nọkwa n'isi ọchịchị akụkụ niile nke ala ahụ, zụkọtara maka ido oyiyi ahụ nke eze, bụ Nebukadneza guzobere nsọ. Ha niile guzooro ọtọ n'ihu oyiyi ahụ bụ nke eze Nebukadneza guzobere.

⁴ Onye nkwusa kwuru okwu n'olu ike, “Mmadu niile si na mba niile na asụsụ niile dị iche iche bịa, ka a na-enye iwu nke a, ⁵ mgbe ọbụla unu nuru ụda ọja, une, ụbọ akwara, maọbụ ụda ihe egwu ọbụla, unu ga-ada n'ala kpọọ isiala nye ihe a Nebukadneza eze ji ọlaedo kpụọ. ⁶ Onye ọbụla juru ikpọ isiala ka a ga-atụba ngwangwa n'ime ọkụ nke na-enwu ajọ onwunwu.”

⁷ Ya mere, ngwangwa ha nuru ụda opi ike, nke ọja, une ụbọ akwara, nke une na nke egwu dị iche iche, ndị niile si mba dị iche iche, ndị na-asụ asụsụ dị iche iche, dara n'ala kpọọ isiala nye oyiyi ọlaedo ahụ, nke eze bụ Nebukadneza guzobere.

⁸ N'oge a, ụfọdụ n'ime ndị Kaldia pụtara n'ihu boo ndị Juu ebubo. ⁹ Ha gwara eze, bụ Nebukadneza, “Ka eze dị ndụ ruo mgbe ebighị ebi. ¹⁰ Gị, onwe gị nyere iwu, na onye ọbụla nuru ụda opi ike, ọja, une, ụbọ akwara maọbụ ihe egwu ọzọ ga-akpọ isiala sekpuoro ihe ahụ e ji ọlaedo kpụọ, ¹¹ na onye ọbụla juru ikpọ isiala ka a ga-atụba n'ime ọkụ na-enwu ajọ onwunwu. ¹² Ugbu a, e nwere ụfọdụ ndị Juu, ndị aha ha bụ Shedrak, na Mishak na Abednego, ndị i mere ka ha buru ndị na-elekọta ihe niile a na-eme eme

n'ala Babilon; ha aṅaghị ntị n'iwu eze nyere, jukwa ikpọ isiala nye oyiyi a i ji ọlaedo kpụọ.”

¹³ Nebukadneza n'ọnọdu oke iwe nyere iwu ka a kpọta Shedrak, na Mishak, na Abednego. Ya mere, a kpọbatara ndị ikom a n'ihu eze, ¹⁴ Nebukadneza sirị ha, “Ọ bụ eziokwu, Shedrak, na Mishak, na Abednego, na unu adighị efe chi m maọbụ kpọọ isiala nye oyiyi ọlaedo ahụ m guzobere? ¹⁵ Mgbe unu nuru ụda opi, oja, une na ụbọ akwara maọbụ ihe egwu ọzọ, ọ buru na unu adaa n'ala kpọọ isiala nye oyiyi ahụ a kpuru akpu, ihe niile ga-adị mma. Kama ọ buru na unu aju ikpọ isiala, a ga-atunye unu ngwangwa n'ime oku na-enwu ajo onwunwu. Kedụ chi ahụ nke puru inaputa unu site n'aka m?”

¹⁶ Shedrak, na Mishak, na Abednego, gwara eze, “O Nebukadneza, ọ dighị mkpa na anyị ga-azara onu anyị n'ihu gi banyere okwu a. ¹⁷ Ọ buru Chineke anyị na-efe nwere ike izoputa anyị site n'oku na-enwusi ike n'aka gi, ya zoputa anyị. ¹⁸ Ma ọ burukwa na ọ zoputaghị anyị, mata nke oma, o eze, na anyị agaghị efe chi gi ndị a maọbụ kpọọ isiala nye oyiyi a i kpuru akpu nke i guzobere.”

¹⁹ Mgbe ahụ, Nebukadneza juputara n'oke iwe megide Shedrak, na Mishak, na Abednego, nke bụ n'ihu ya gbaruru n'ebe ha nọ. O nyere iwu si ka e mee ulo oku ahụ ka ọ di oku ugboro asaa kari ka o kwesiri. ²⁰ Ọ nyere ufodu ndi kacha sie ike n'etiti ndi agha ya iwu ka e kee Shedrak, na Mishak, na Abednego eriri n'ukwu na aka, tubakwa ha n'oku ahụ na-enwu enwu. ²¹ Ya mere, ha kere ndi ikom ahụ agbu ebe ha

ka yi uwe ụkwụ ha, na akwa nkụkụ isi ha, na uwe mwụda ha, na uwe ha niile, t̄ba ha n'etiti ọkụ ahụ na-enwu ajọ onwunwu. ²² Ebe ọ bụ n'okwu eze dị ọkụ ọkụ, tinyere na ọkụ ahụ na-enwusi ike, o mere ka ire ọkụ regbuo ndị agha ahụ t̄bara Shedrak, na Mishak, na Abednego. ²³ Ya mere, Shedrak, na Mishak, na Abednego ndị e kesiri agbụ ike, dabara n'ime ọkụ ahụ na-enwusi ike.

²⁴ N'ọnọdụ iju anya, Eze Nebukadneza wuliri n'ụkwụ ya, juọ ndị ndumọdụ sị, “Ọ bughị ndị ikom atọ anyị kere agbụ ka anyị t̄bara n'ime ọkụ?”

Ha zara eze, “Ọ bụ ezie, eze.”

²⁵ Ọ siri, “Ma ana m ahụ mmadụ anọ ndị a na-ekeghị agbụ, ka ha na-agaghari n'ime ọkụ ahụ. Leekwa na ọkụ ahụ anaghị ere ha. Onye ahụ mere ha mmadụ anọ yiri nwa nke ndị bụ chi.”

²⁶ Mgbe ahụ Nebukadneza, b̄bara nso n'ọnu ụzọ oke ọkụ ahụ sị, “Shedrak, Mishak na Abednego, ndị ohu Chineke Onye kachasi ihe niile elu, p̄tanu! B̄janu n'ebe a!”

Ya mere, Shedrak, Mishak na Abednego, sitere n'oke ọkụ ahụ p̄ta. ²⁷ Ụmụ ndị eze niile, ndịisi niile, ndị ahụ niile na-achi achị na ndị ndumọdụ eze niile, zुकotara gburugburu ndị ikom atọ ahụ, ha hụkwara na ọkụ emerughị ha ahụ, na o rechapughikwa agiri isi di ha n'isi, uwe ha ereghikwa ọkụ, isisi anwuru ọkụ adighikwa n'ahụ ha.

²⁸ Mgbe ahụ, Nebukadneza siri, “Otuto diri Chineke nke Shedrak, Mishak na Abednego n'ihị na o zitere mmụọ ozi ya izoputa ndị ohu ya

tukwasiri ya obi, mgbe ha juru ime ihe eze nyere n'iwu, kama ha jiri aka ha horo inwu, kama ife chi ozọ nke na-abughị Chineke nke ha. ²⁹ Ya mere, ana m enye iwu a taa, na-asị na onye obula, maobu mba obula, maobu asusu obula, onye kwuru okwu ojoo megide Chineke Shedrak, Mishak na Abednego, a ga-etikpokwa ulo onye ahụ, mee ka o ghoo mkpomkpo ebe. N'ihia na o nweghi chi ozọ nke puru izoputa n'uzo di otu a."

³⁰ Mgbe ahụ, eze nyere Shedrak, Mishak na Abednego okwa ozọ di elu kariya nke ha nwere na mbu n'ala Babilon.

4

Nebukadneza aroro nro osisi

¹ Mu bu Nebukadneza,

Na e zigara mmadu niile, mba niile, na ndi na-asu asusu di iche iche n'uwa ozi:

Ka o diri unu na mma!

² E ji m obi utu, na-eme ka unu mata ihe iribama niile na ihe iju anya niile, nke Chineke Onye kachasi ihe niile elu meere m.

³ Lee ka ihe iribama ya,

na ihe itunanya ya si di ukwu!

Alaeze ya bu nke na-adị site ebighi ebi ruo ebighi ebi;

ochichi ya na-adigidekwa site n'ogbo ruo n'ogbo.

⁴ Mu onwe m, bu Nebukadneza no n'afọ ojuju na ihe iga nke oma n'uloeze m. ⁵ Aroro m nro, nke mere ka ujo tuo m. Ihe niile m huru na nro mgbe m dina ala n'elu akwa mere ka oke ujo tuo m. ⁶ N'ihia ya, enyere m iwu ka a

kpọọ ndị amamihe niile m nwere na Babilon ka ha bịa n'ihu m, bịa kọwaara m isi nrọ ahụ. ⁷ Ma mgbe ndị mgbaasi, ndị dibia, ndị Kaldia na ndị na-agba afa bịaara, a kọọro* m ha nrọ ahụ m rọrọ, ma ha enweghị ike ịgwa m nkọwa ya. ⁸ N'ikpeazu, Daniel batara n'ihu m, onye aha ya bụ Belteshaza dika aha chi m si dị, onye mmụọ nke chi niile dị nsọ bi n'ime ya. Akọọro m ya ihe ahụ m rọrọ na nrọ.

⁹ Asiri m, "Belteshaza, onyeisi ndị nkọwa ihe niile. Amaara m na mmụọ nke chi niile dị nsọ bi n'ime gị. Amakwaara m na o nweghị ihe omimi ọbụla ga-esiri gị ike ịchọputa ọsisa ya. Ugbu a, nke a bụ nrọ m, kọwaara m ihe ọ putara. ¹⁰ Mgbe m dina n'elu akwa, nke a bụ ihe m hụrụ. E nwere otu osisi nke toro n'etiti ụwa, ogologo† ya dị ukwu. ¹¹ Osisi a toro sie ike, ịdị elu ya rukwara n'eluigwe, a na-ahụkwa ya anya site na nsọtụ nke ụwa niile. ¹² Akwukwo ya dị mma ile anya, alaka ya juputakwara na mkpuru hiri nne, o gbokwara mkpa nri nye mmadụ niile. Ụmụ anumanu niile nke ọhịa na-abiakwa n'okpuru ndo ya izuike. Ụmụ nnunụ niile nke eluigwe na-ebikwa n'alaka ya. Ọ bukwa site na ya ka a na-azụ ihe niile dị ndụ nri.

¹³ "Mgbe m nọkwa na-arọ nrọ ahụ, ahuru m otu n'ime ndị mmụọ ozi Chineke ka o si n'eluigwe na-arịdata. ¹⁴ O tiri mkpu n'olu dị ike sị, 'Gbudanụ osisi ukwu ahụ, gbukasiakwa alaka ya niile. Kupusianu akwukwo ndu niile

* **4:7** 4:7 Ezeere m ha nrọ ahụ † **4:10** 4:10 Maọbụ, ịdị elu ya

dị n'elu ya. Ghasaakwanụ mkpuru ya niile, ka umu anumanu si n'okpuru ndo ya gbapụ, ka umu nnunu site n'alaka ya fepu. ¹⁵ Kama hapunu ogwe osisi ahụ na mgborogwu ya ka ha diri n'ime ala, ebe e ji udo igwe na udo bronze kee ya gburugburu, ebe ahija ndu gbakwara ya gburugburu.

“Ka igirigi nke eluigwe zoo ya n'ahụ, ka ahija burukwa nri o ga-eri, ya na umu anumanu. ¹⁶ Ka uche ya gbanwee gho nke anu oha, ghara ibu nke mmadu, afo asaa.

¹⁷ “Nke a bu mkpebi nke mmu ozi ahụ no na nche. O bukwu mkpebi e nyere site n'okwu nke di nsọ, ka uwa niile mata na Onye kachasi ihe niile elu, na-achikwa n'alaeze niile di n'uwa. O bu ya na-ewerekwa alaeze ndi a nye onye obula o choro, o buladi ndi mmadu a na-ahuta dika ndi di ala karisia.’

¹⁸ “Nke a bu nro ahụ, mu bu eze Nebukadneza roro, ugbu a, Belteshaza, gwa m ihe bu nkowa ya. N'ihia na ndi amamihe niile no n'alaeze m enweghi ike ikowara m ya. Ma amaara m na i nwere ike ikowara m ya, n'ihia na mmuo nke chi ndi ahụ di nsọ di n'ime gi.”

Daniel akowaa nro

¹⁹ Mgbe ahụ Daniel (onye a na-akpokwa Belteshaza), no n'oke ihe iju anya n'ihia na echiche ya mere ka oma jijiji. Ya mere, eze siri, “Belteshaza, atukwala egwu n'ihia nro a maobu ihe o putara.”

Belteshaza zara si, “Onyenwe m, ka nro a diri ndi kporo gi asi, ka nkowa ya dikwara

ndị iro gi. ²⁰ Osisi ahụ ị hụrụ nke buru ibu, tokwa ogologo ma dīkwa ike, nke elu ya na-emetụ mbara eluigwe, nke ndị niile bi n'ụwa hụrụ, ²¹ nke nwekwara akwụkwọ ndụ dī mma, na nke juputara na mkpuru, nke na-egboro mmadụ niile mkpa nri, nke ụmụ anụmanụ ọhịa niile na-ebi n'okpuru ndo ya, nke ụmụ nnụnụ niile nke eluigwe nwere akwụ ebe obibi ha, ²² osisi ahụ bụ gi onwe gi, eze. N'ih i na i toola buru onye dī ike na onye dī ukwu. Idī ukwu gi eruola n'eluigwe. Ọchichi gi eruokwala n'akukū niile nke ụwa.

²³ “Mgbe ahụ, ị hụkwara onye dī nsọ na-enyocha omume ndị mmadụ nke si n'eluigwe rịdata na-asị, ‘Gbutuonụ osisi a, laa ya n'iyi, ma unu hapụ ogwe ya ka ahịhịa ndụ gbaa ya gburugburu, ka e jirikwa ụdọ igwe na bronze kee ya gburugburu; hapụ ya ka igirigi nke eluigwe zokwasị ya. Hapụkwa ya ka o soro anụ ọhịa taa ahịhịa dika nri ya tutu afọ asaa a gafee.’

²⁴ “Eze, nke a bụ nkọwa nrọ ị rọrọ, Onye kachasị ihe niile elu enyela iwu nke na-aghaghị imezu megide onyenwe m eze. ²⁵ A ga-achụpụ gi site n'ebe ndị mmadụ nọ. A ga-achụgakwa gi n'ebe gi na ụmụ anụmanụ ga-ebi n'ọhịa, Ebe ahụ ka ị ga-anọ taa ahịhịa dika oke ehi, igirigi nke eluigwe ga-ezokwasikwa gi. Onụogụgụ afọ asaa ga-agabiga tutu ruo mgbe ị nabatara na Onye kachasị ihe niile elu na-achị achị n'alaeze niile nke mmadụ, na ọ bụkwa n'aka onye ọbụla ọ choro ka ọ na-enyefe ha.

²⁶ Dika e siri nye n'iwu ka a hapụ ogwe osisi

ahụ na mgborogwu ya n'ime ala. Nke a na-egosi na ị ga-emecha nwetaghachi alaeze gi mgbe ị nabatara na Eluigwe na-achị achị. ²⁷ Ya mere, biko eze, kweere nabata ndumodu m, kwusi ime mmehie, mee ihe ziri ezi, werekwa omume ileta ndi ogbenye dochie n'onodu ajo omume gi. Eleghị anya, ihe ga na-agara gi nke oma."

Mmezu nro ahụ

²⁸ Ma ihe ndi a niile bjakwasiri eze Nebukadneza. ²⁹ Mgbe onwa iri na abuo gafesiri o no na-agaghari n'elu ulo di n'uloeze n'obodo Babilon. ³⁰ Ma eze siri, "Ebe a, o bughị Babilon di ukwu, nke m wuuru onwe m dika ebe obibi m, site n'ike m di ukwu na maka ebube ochichi m?"

³¹ Mgbe o ka kpụ okwu ahụ n'onu, otu olu si n'eluigwe kwuo okwu, "Ihe a ka e kpebiri megide gi, eze Nebukadneza. Site taa gaa n'ihu i gaghi abukwa eze na-achị alaeze a. ³² A gae si n'etiti ndi mmadu chupu gi, ka i gaa soro umu anumanu biri n'ohia. I ga-atakwa ahia dika oke ehi, afo asaa ga-agasi tutu ruo mgbe i ghotara na o bu Onye kachasi ihe niile elu na-achị achị n'alaeze di niile nke uwa. O na-enyefekwa ha n'aka onye obula o chorọ ka o chia."

³³ N'otu oge ahụ kwa, okwu ndi a e kwuru banyere Nebukadneza mezuru. E sitere n'etiti umu mmadu chupu ya, o gakwara n'ohia taa ahia dika oke ehi, igirigi nke eluigwe dekwara ahụ ya ruo mgbe aji di ya n'ahụ toro

ogologo dika nku ugo, mbo ukwu na aka ya dikwa ka mbo umu nnunu.

³⁴ Mgbe oge a gafesiri, mu bu Nebukadneza leliri anya m elu. Mgbe ahụ kwa ka m ghorọ mmadu nwere uche ozo. Etokwara m, ma kpookwa isiala nye Onye ahụ kachasi ihe niile elu, soपुरukwa Onye ahụ na-adị ndu ruo mgbe niile ebighi ebi.

Onye ochichi ya na-adighi agwu agwu,
onye alaeze ya na-adị site n'ogbo ruo
n'ogbo.

³⁵ Mmadu niile bi n'ụwa
bu ihe efu n'ihu ya.

N'ihina o na-eme ihe obula o chorọ
n'etiti usuu ndi bi n'eluigwe,
na n'etiti ndi bi n'ụwa.

O nweghi onye puru igbochi ya,
maobu onye puru iju ya si ya, "Gini mere
iji mee ihe ndi a?"

³⁶ Mgbe uche m laghachiri dika mmadu, enwetaghachikwara m ugwu na nsopuru na alaeze m. Ndi na-adu m odu laghachikwara biakwute m, ha na ndi na-ejere m ozi. E mekwara ka m burukwa eze ozo n'alaeze m. Ugwu na nsopuru m nwere ugbu a kariri ugwu na nsopuru m nwere n'oge gara aga. ³⁷ Ugbu a, mu bu Nebukadneza na-eto, na-asopuru Eze nke eluigwe, n'ihina oru ya niile di mma, uzo ya niile kwu oto. N'ihina o nwere ike ijide ndi nganga kwanye ha onu n'ime ntu.

5

Aka na-edede ihe n'aja ulọ

¹ Eze Belshaza, kporo puku ndiisi no n'alaeze ya oriri, ebe ha no nuo nnoo mmanya di ukwu.

² Mgbe Belshaza na-anu mmanya ya, o nyere iwu ka a chitara ya iko olaedo na olaocha nke nna ya bu Nebukadneza si n'ulonso ukwu di na Jerusalem chikota, ka eze na ndi a mara aha ha n'alaeze ya, na ndi nwunye ya, na ndi iko ya jiri ha nuo mmanya. ³ Ya mere, a chitara iko olaedo ndi e si n'ulonso ukwu Chineke di na Jerusalem chikota. Eze na ndi a mara aha ha n'alaeze ya na ndi nwunye ya na ndi iko ya jiri ha nuo mmanya.

⁴ Ha nuru mmanya tookwa chi nke olaedo na olaocha na bronz, na igwe na osisi na nkume.

⁵ Na mberede, ha huru mkpisiaka mmadu ka o na-edede ihe n'aja ulo nke uloze ahụ ha no n'ime ya, na ncherita ihu ebe a dobara iheoku. Eze n'onwe ya huru aka ahụ mgbe o na-edede ihe ahụ.

⁶ Mgbe ahụ, ihu eze ahụ tūhikotara, gbaruo n'ihigwu. Oke ujo turu ya. Ukwu ya makwara jijiji. Ikpere ya abuo kukotara onwe ha.

⁷ Eze kporo mkpu ka a kpobata ndi dibia niile na ndi Kaldia, na ndi na-akowa maka njeghari nke kpakpando. Mgbe ahụ eze siri ndi ikom amamihe nke Babilon, "Onye obula nwere ike guo ihe ahụ e dere, nke nwekwara ike ikowara m ihe o putara, ka a ga-eyikwasị uwe odo odo nke ndi eze. A ga-anyakwasị ya ihe olu olaedo. A ga-emekwa ya ka o buru onye ochichi nke ato n'alaeze a."

⁸ Mgbe ahụ, ndị amamihe eze batara, ma o nweghi onye oḅula n'ime ha pụrụ ịgụta, ma oḅu ikowa eze ihe o pụtara. ⁹ Nke a mere, ka eze Belshaza maa jijiji kari, ihu ya gburu maramara ma gbarukwaa. O gbakwara ndi ozi ya ghari.

¹⁰ Mgbe eze nwanyi, nuru olu eze na olu ndi a mara aha ha n'ala ya, o batara n'ulo oriri ahụ. Eze nwanyi siri, "Eze, di ndu ruo mgbe ebighi ebi; ka ihe a mere ghara iwetara gi ihu mgbaru, atula ujo. ¹¹ N'ih na o nwere otu nwoke no n'alaeze gi, onye mmuo nke chi ndi ahụ di nsọ bi n'ime ya. N'oge ahụ nna gi bu eze, a choptara na nwoke a juputara n'amamihe na nghota, dika a ga-asị na ya onwe ya bu chi. Nna gi eze Nebukadneza mere ya onyeisi ndi amamihe niile, ndi dibia, ndi na-enyocha kpakpando, ndi Kaldia na ndi mgba afa niile. ¹² Ebe o bu na ezigbo mmuo, mmuta na nghota nke e ji akowa nro na ihe mgbagwoju anya, na igbo mkpa di iche iche, di n'ime nwoke a a na-akpo Daniel, nke eze kporo Belteshaza. Ugbu a, zie ozi ka a kpo Daniel ka o kowara gi ihe a."

¹³ Ya mere, a kpo batara Daniel n'ihu eze, eze siri Daniel, "O bu gi bu Daniel, otu n'ime ndi Juda, ndi nna m dotara n'agha site na Juda?"

¹⁴ Anula m na i nwere mmuo nke chi niile n'ime gi, na i bukwa onye juputara na nghota na amamihe. ¹⁵ Ndi amamihe m, na ndi na-enyocha kpakpando abiala n'ihu m igu ihe ahụ e dere n'aja ulo ma ha enweghi ike iguta ya ma oḅu ikowa ihe o bu. ¹⁶ Agwara m na i nwere ike ikowa ihe oḅula gbagwojuru anya. O buru na i nwee ike igu ihe e dere n'aja ma kowakwara m

ihe ọ pụtara, aga m eyikwasị gị uwe odo odo ndị eze, yinyekwa gị ihe olu ọlaedo n'olu, meekwa ka i buru onye ọchịchị nke atọ n'alaeze m."

¹⁷ Daniel zara n'ihu eze, "Debere onwe gị onyinye gị, ma ọ bukwanu were ya nye onye ọzọ. Ma aga m aguru gị eze ihe ahụ e dere ma kowakwara gị ihe ọ pụtara.

¹⁸ "Gị eze, Chineke nke kachasi ihe niile elu nyere nna gị, Nebukadneza ike ọchịchị a, na idi ukwu, na ebube, na ima mma. ¹⁹ N'ihì ọkwa di ukwu nke o nyere ya, ndi niile, na mba niile di iche iche, na-asu asusu niile di iche iche n'elu uwa na-ama jijiji na-atukwa ya egwu. Ndi eze chorọ igbu ka o gburu, ọ hapukwara onye ọbula ọ chorọ ihapu; o buliri onye ọbula ọ chorọ ibuli elu, ma ndi ọ chorọ iweda n'ala, ka ya onwe ya wedakwara n'ala. ²⁰ Ma mgbe nganga na inya isi juputara ya obi, Chineke sitere n'ocheeze ya wezuga ya, napukwa ya ebube o nwere dika eze. ²¹ A chupuru ya site n'etiti umu mmadu, nyekwa ya echiche uche dika nke anumanu. Ọ bukwa n'etiti umu inyinya ibu ohia ka ebe obibi ya di, o soro ha taa ahia dika oke ehi. Igirigi nke eluigwe deekwara ahụ ya, tutu ruo mgbe ọ matara na Chineke Onye kachasi ihe niile elu n'achị achị n'alaeze niile nke uwa. Ọ bukwa onye ọbula ọ chorọ ka ọ na-eguzobe ka ọ chịa.

²² "Ma gị nwa ya, O Belshaza, ewedaghi onwe gị ala, n'agbanyeghi na i ma ihe ndi a niile. ²³ N'ihì na i lejiala Chineke nke eluigwe. I weputara iko ndi a e si n'ulonso ukwu ya chiputa, ka gị na ndisi alaeze gị, ndi nwunye ha na ndi iko unu, jiri nuọ mmanya, mgbe unu

nọ na-eto chi niile nke e jiri ọlaọcha na ọlaedo, bronz na igwe, osisi na nkume kpuọ; chi nke na-adighi ahụ ụzọ, maọbụ nụ ihe; chi nke na-amaghị ihe ọbụla. Ma unu enyeghị Chineke onye na-enye unu ume ndụ na onye ndụ gị na ọganihu gị dị n'aka ya nsọpụrụ. ²⁴ Ọ bụ nke a mere o ji zite aka ahụ i hụrụ, nke deputara ozi a.

²⁵ “Nke a bụ ozi ahụ e dere:

mene, mene, tekel, parsin

²⁶ “Ihe okwu ndị a putara bụ nke a:

“Mene, Chineke agukọla ụbọchị ọchịchị gị, mee ka ha bịa na njedebe.

²⁷ “Tekel, atụọla gị n'ime ihe ọtụtụ chọputa na o nweghị ihe ọbụla i bụ.

²⁸ “Parsin, ekewala alaeze gị nyefee ya n'aka ndị Midia na Peshia.”

²⁹ Mgbe ahụ Belshaza nyere iwu ka e yikwasị Daniel uwe odo odo ndị eze ahụ, ka e yinye ya ihe olu ọlaedo. O nyekwara iwu ka e kwusaa n'alaeze ya niile, na o meela ya onye ọchịchị nke atọ n'alaeze ahụ.

³⁰ N'abalị ụbọchị ahụ kwa ka e gburu Belshaza eze ndị Kaldia. ³¹ N'abalị ahụ kwa ka Daraios onye Midia, bidoro ichi dika eze. Ọ gbara iri afọ isii na abụọ n'oge o bidoro ichi.

6

Daniel n'ogba ọdum

¹ Ọ dị Daraios mma ihoputa ndịisi dị otu nari na iri abụọ, ndị ga-anọ n'alaeze ahụ niile dika ndị nnọchite anya eze. ² Ọ hoputakwara ndịisi atọ ọzọ dika ndịisi ha, nke otu onye n'ime ha bụ

Daniel. Ndi a bu ndi ga na-agukoro ha otu ihe si aga, ka ihe obula ghara ifunari eze. ³ O dighi anya, o putara ihe nye eze na Daniel kwesiri ntukwasi obi kariya ndiisi na ndi nlekota ahụ niile. N'ih i na amamihe ya, na ike oru ya di ukwu. Nke a mere ka eze chee echiche kpebie ime ya onyeisi n'alaeze niile. ⁴ N'ih i nke a, ndiisi okwa ha di elu na ndiisi ndi ozo bidoro chowa mkpesa ha ga-enye iji megide Daniel n'ihe gbasara ochichi. Ma o dighi ihe ebubo obula maobu omume ojoo obula ha choputara, n'ih i na o kwesiri ntukwasi obi. O dighikwa omume ojoo maobu nke aghughu obula a choputara n'oru ya. ⁵ N'ikpeazu, ndi ikom a siri, "O nweghi otu anyi ga-esi chota ihe a ga-eji boo nwoke a bu Daniel ebubo, kariakwa n'ihe metutara iwu ofufe Chineke ya."

⁶ Ya mere, ndiisi ndi a na ndi ozi ndi ahụ kpebiri jekwuru eze ahụ si ya, "Eze Daraios, dirikwa ndu ruo mgbe niile! ⁷ Ndiisi alaeze gi niile, ndi ukwu na ndi nta, ndi na-anochi anya eze na ndi ndumodu na ndi i tinyere ka ha na-ach i zukotara kpebie na eze kwesiri inye iwu nke ga-ekwu na a choghi ka onye obula rjoo ihe obula n'aka chi maobu n'aka mmadu obula kariya gi eze, site n'oge i nyere iwu a tutu iri ubochi ato agafee. Onye obula nupuru isi n'iwu a ka a ga-atuba n'olulu odum. ⁸ Anyi chokwara ka gi bu eze kwagide iwu a ma jirikwa aka gi dee aha gi n'akwukwo iwu ahụ. N'ih i na anyi choro ka o buru iwu nke na-agaghi enwe mgbanwe, nke a na-apughi ikagbukwa akagbu, dika iwu ndi Midia na Peshia si di." ⁹ Ya mere, Daraios

jiri aka ya dee aha ya n'akwukwo iwu ahụ.

¹⁰ Ma mgbe Daniel maara na iwu a adịla ire, ọ banyere n'ulo ya, n'elu ulo elu nke ebe obibi ya, o meghere oghereikuku ya chere ihu na Jerusalem. N'ebe ahụ ka ọ na-anọ ekpe ekpere na ekele Chineke ya, ugboro atọ n'ubochi dika ọ na-eme na mbu. ¹¹ Ndi iro ya gbakotara hu na Daniel na-ekpe ekpere na-arikwa Chineke aririo. ¹² Ha jekwuru eze si ya, "I chetakwara iwu ahụ i nyere, nke si na onye obula ekwesighi irio chi ozo maobu mmadu aririo obula kara gi, tutu iri ubochi atọ agafee, na onye obula nupuru isi n'iwu a ka a ga-atuba n'olulu odum?"

Eze sirị, "Ya bu iwu ka dikwa, dika iwu ndi Midia na Peshia nke e nweghi ike ikagbu akagbu."

¹³ Mgbe ahụ, ha gwara eze, "Daniel, onye bu otu n'ime ndi si Juda a dotara n'agha adighi ana gi nti, gi onye a na-asopuru, maobu nye iwu ahụ i nyere bu nke e dere n'akwukwo. O nokwa na-ekpe ekpere ya ugbo atọ n'ubochi." ¹⁴ Obi joro eze njo nke ukwuu mgbe o nuru ihe ndi a. O kpebiri n'obi ya ime ihe niile ihu na Daniel ataghi ahuhu. Ya mere, ubochi ahu niile, site n'ututu ruo n'anyasi, o no na-eche otu o ga-esi mee nke a.

¹⁵ Mgbe ahụ, ndi ikom ndi a biakwutere eze si ya, "Chetakwa, gi eze, na dika iwu ndi Midia na Peshia si di, o dighi iwu obula eze nyere maobu ukpuru nke e mere ka o guzosie ike agbanwe."

¹⁶ N'ikpeazu, eze nyere iwu, ha kpuputara Daniel tuba ya n'olulu odum. Eze gwara Daniel,

“Ka Chineke gi, onye ahụ i na-efe mgbe niile, zọpụta gi.”

17 E wetara nkume di ukwu jiri mechie onu olulu odum ahụ. Eze jikwa mgbaaka akara ya na mgbaaka ndisi ozo kaa akara e ji nyachie onu olulu ahụ. E mere nke a ka onodu Daniel hapu igbanwe. 18 Mgbe eze lobatara n’uloeze ya, o dinara n’ihe ndina ya buo onu, onweghikwa nri ebutere ya. N’abalị ahụ, o nweghi ike rahụ ura.

19 N’ihè mbụ nke ututu, mgbe chi na-abo, eze biliri mee ngwangwa, gaa n’olulu odum ahụ. 20 Mgbe o bjaruru nso olulu ahụ, o kporo Daniel oku n’olu obi ntiwa si, “Daniel, ohu Chineke di ndu, Chineke gi ahụ i na-efe mgbe niile, o nwekwara ike izoputa gi n’aka odum?”

21 Ya mere, Daniel siri eze, “Eze, diri ndu ruo mgbe niile! 22 Chineke m zitere mmuo ozi ka o mechie onu odum ndi a, ka ha si otu a hapu inwe ike imetu m aka, n’ihi na Chineke maara na aka m di ocha. O makwaara na o nweghi ihe obula m mere mejoo gi.”

23 Onu juru eze ahụ obi! O nyere iwu ka e si n’ime olulu ahụ doputa Daniel. Mgbe a kpoputara Daniel, o nweghi ihe obula a huru mere ya n’ahụ, n’ihi na o tukwasiri Chineke ya obi.

24 Mgbe ahụ, eze nyere iwu ka e jide ndi ahụ boro Daniel ebubo. O nyere iwu ka a tunye ha n’olulu odum ahụ, ha na ndi nwunye ha na umu ha. Odum ndi ahụ di n’ime olulu ahụ jidere ndi ahụ dorie ma okpukpu ha tupu ha adaruo ala.

25 Emesịa, eze Daraios deputara ozi a n'akwukwo nye iwu ka a guora ya mmadu niile, mba niile na asusu niile di iche iche n'elu uwa.

“Ka o diri unu na mma.

26 “Ana m enye iwu na mmadu niile no n'alaeze m kwesiri itu egwu na ima jijiji n'ihu Chineke nke Daniel.

“N'ih i na o bu Chineke di ndu,
nke na-adigide ebighi ebi.

E nweghi ike ila alaeze ya n'iyi,
o bukwa onye ochichi ya na-enweghi
ogwugwu.

27 O na-agbaputa ndi ya, na-azoputakwa.

O na-eme ihe iribama na-arukwa oru
ebube
n'eluigwe na n'uwa.

N'ih i na o gbaputara Daniel
site n'ike odum.”

28 Ya mere, ihe gaara Daniel nke oma n'oge niile Daraios bu eze, na n'oge Sairos onye Peshia chikwara dika eze.

7

Nro Daniel banyere anu ohia anu

¹ N'afu mbu, mgbe Belshaza bidoro ichi ala Babilon, Daniel roro nro, hukwa onu di iche iche, o dere ihe ndi ahu n'akwukwo.

² “Mu bu Daniel huru n'ime onu m n'abali, elere m anya, hu n'ihu m oke ifufe anu nke eluigwe ka ha na-atughari oke osimiri. ³ Anu ohia anu buru ibu si n'ime osimiri ahu rputa. O nweghi nke yiri ibe ya.

4 “Nke mbụ dị ka ọdum, kama o nwere nku dika ugo. Mgbe m nọ na-ele ya anya, a nyakapuru nku ya, welie ya, hapu ya ka o guzo n’elu ala n’ukwu ya abuo dika mmadu. E nyekwara ya udi obi nke mmadu nwere.

5 “Anu ohia nke abuo yiri anu ohia buru ibu a na-akpo bia (n’asusu bekee). E weliri ya n’otu akuku, o kpukwa ogiriga ato n’onu ya, n’etiti eze ya. A gwara ya, ‘Bilie, rie anu ka o si di gi mma.’

6 “Mgbe nke a gasiri, ka m nọ na-ele anya, anu ndogbu ozo putara, anu ohia ahụ yiri agu, ma o nwere n’azu ya nku anọ dika nke nnunu. O nyekwara isi anọ. E nyekwara ya ike ochichi.

7 “Mgbe nke a gasiri, n’ime ohu nke abali, ahuru m anu ohia nke anọ. Anu ohia a na-eyi oke egwu, onu apughị ikowa ihe o yiri. O bukwa anu ohia di nnoo ike, nke na-eji eze igwe ya di ukwu na-adowasi ma na-etipiasikwa ihe obula, nke na-ejikwa ukwu ya azogbu ihe obula foduru. O bu anu ohia gbara iche site n’anu ohia ndi ozo, burukwa anu nwere mpi iri.

8 “Mgbe m nọ na-eche banyere mpi ndi a, na mberede mpi ntakiri ozo sikwa n’etiti ha puputa. E si n’ukwu hopu* mpi ato n’ime mpi iri mbu ahụ n’ihu ya.† Mpi ntakiri a nwere anya dika mmadu, na onu na-ekwu okwu juputara n’inya isi.

9 “Anokwa m na-ele anya
 “hu ka e doziri ocheeze,
 ebe Onye ahụ na-adị site na mbu noduru.

* 7:8 7:8 Ya bu, nyakapu † 7:8 7:8 Ime ka mpi ntakiri a nweta ohere ebe o ga-esi puta.

Uwe o yi na-acha nnoḡ ezi ocha dika snoo,
 agiri isi di ya n'isi na-acha ocha di ka ezi
 ogbo ocha.

Ocheeze ya na-enwu ka ire oku,
 ukwu igwe ya niile na-acha oku.

¹⁰ Iyi na-aso ka oku
 si n'ihu ya na-asoputa.

Puku kwuru puku na-agara ya ozi.
 Otu a kwa, nde kwuru nde ndi mmadu guzo
 n'ihu ya.

Ndi ikpe noduru ala,
 asaghekwaro akwukwo di iche iche.

¹¹ “Mgbe m no na-ele anya, n'ihu okwu inya isi
 nke mpi ahụ na-ekwu, elegidere m anya tutu ruo
 mgbe e gburu anu oha ahụ, laa anu ahụ ya n'iyi,
 were ya nye ka a kpo ya oku. ¹² (Gbasara umu
 anu oha ndi ozo, a napuru ha ochichi ha, ma a
 hapuru ha ka ha diri ndu gaa n'ihu nwantakiri
 oge).

¹³ “N'ime ohu m n'abali, a huru onye yiri nwa
 nke mmadu, ka o no na-abia n'igwe ojii nke
 eluigwe. Onye a biara nso n'ebe onye ahụ na-
 adi site na mbu no. E dubatakwaro ya n'ihu
 ya. ¹⁴ E nyere ya ike ochichi, ebube na ike ibu
 eze; mba niile di iche iche na ndi niile na-asu
 asusu di iche iche kporo isiala nye ya. Ochichi
 ya bu ochichi na-adi ruo mgbe ebighi ebi, nke
 na-agaghi agabiga. O nwekwaghi onye nwere ike
 ikwatu alaeze ya.

Nkwa nro ahụ

¹⁵ “Mu onwe m, bu Daniel, ohu a m huru turu
 mmuo m ujo nke ukwu, mekwa ka obi m ma

jijiji. ¹⁶ Ejekwuuru m otu n'ime ndi guzo n'ebe ahụ nso juo ya ihe ihe ndi a niile putara.

“O gwara m ma kowakwara m ihe ihe ndi a putara. ¹⁷ ‘Anu oha ano ndi a bu alaeze ano nke ga-ebili n’uwa. ¹⁸ Ma o bu ndi nsọ nke Onye kachasi ihe niile elu, ga-anara alaeze. O ga-abukwa nke ha ruo mgbe ebighi ebi.’

¹⁹ “Mgbe ahụ, achoro m imata ihe banyere anu oha nke ano ahụ, nke ahụ gbara iche site n’anu oha ndi ozo, na-eyikwa oke egwu, nke nwere eze dika igwe, na mbo yiri nke e ji bronz kpuo. Nke ahụ na-adowasi ndi mmadu, na nke na-azogbukwa ndi foduru. ²⁰ Asikwa m ya kowaara m ihe mpi iri ahụ di ya n’isi putara, na ihe banyere mpi nke ozo puputara, na ihe mere e ji nyakapu mpi ato ahụ n’ihi ya. Asi m ya kowakwara m ihe banyere mpi ahụ, nke nwere anya, na onu na-ekwu okwu juputara n’inya isi, ma dikwa ka o di ike kara ndi ozo. ²¹ Mgbe m na-ele anya, ahuru m ka mpi a na-aluso ndi nsọ ogo na-emerikwa. ²² Tutu ruo mgbe onye ahụ na-adi site na mbu biara kpee ikpe nke gaara ndi nsọ nke Onye kachasi ihe niile elu, ma oge biakwara mgbe ha natara alaeze ahụ.

²³ “Nke a bu ihe o kwuru: ‘Anu oha nke ano a bu alaeze nke ga-aputa n’uwa. O ga-adi iche site n’alaeze ndi ozo. O ga-azopia, kurie, ma bibiekwa uwa niile. ²⁴ Mpi iri ahụ nochiri anya ndi eze iri ga-esi n’alaeze ya puta. Mgbe ndi eze a ga na-achi, eze ozo, nke di iche site na ndi buru ya uzo ga-ebilikwa, ma merie ndi eze ato ndi ozo ahụ ma laa ha n’iyi. ²⁵ O ga-ekwu okwu kwugide Onye kachasi ihe niile elu. O ga-emekpa

ndị nsọ ahụ. O ga-agbalikwa igbanwe iwu niile na omenaala niile. A ga-enyefe ndị nsọ n'aka ya afọ atọ na okara.

²⁶ “Ma a ga-emeghe ulọ ikpe, napukwa ya ike niile, kpochapụ ya ma laakwa ya n'iyi kpamkpam. ²⁷ Mgbe ahụ, ike ochichi, ike na idi ukwu nke alaeze niile di n'okpuru eluigwe ka a ga-enyefe n'aka ndi nsọ, bu ndi nke Onye ahụ kachasi ihe niile elu. Alaeze ya ga-adigidekwa ruo mgbe ebighi ebi. Ndi niile na-achị achị ga-erubere ya isi, kpookwa isiala nye ya.’

²⁸ “Nke a bu ogwugwu okwu ahụ. Mụ onwe m, bu Daniel, echiche m mere ka m tuọ egwu nke ukwu, ihu m gbanwere dika onye ahụ na-adighi, ma o nweghi onye obula m gwara ihe m huru.”

8

Ọhụ Daniel huru banyere ebule na ewu

¹ N'afọ nke atọ site na mgbe eze Belshaza bidoro ibu eze, mụ bu Daniel huru ọhụ ọzọ.

² N'ime ọhụ, ahuru m onwe m n'obodo Susa, nke bu obodo ukwu ebe eze nwere isi ochichi ya, n'obodo di na mpaghara Elam. Eguzokwara m n'akuku osimiri Ulai. ³ Eweliri m anya elu, hu otu ebule nwere mpi ogologo abuo ka o guzo n'akuku iyi, otu n'ime mpi abuo ya ahụ bidoro ito ogologo kariya nke ọzọ. ⁴ Mgbe m na-ele anya, ebule ahụ malitere iji mpi ya na-asọ ihe o bula di n'odiya anyanwu na n'ugwu nakwa na ndida. O nweghi anu obula nwere ike iguzogide ya, o nwekwaghi onye obula puru inyere ndi o lusoro

ogụ aka. O mere ihe ọbụla masiri ya si otu a di ukwuu.

⁵ Mgbe m nọ na-atule nke a, na mberede ahuru m otu mkpi si n'odida anyanwu puta, na-agafe uwa niile ma ukwu erughi ya ala. Mkpi a, nwere otu mpi n'etiti anya abuo ya. ⁶ O biaruru nso ebule ahụ nwere mpi abuo nke m huru guzo n'akuku mmiri, were oke iwe na-agbata oso n'ebe o nọ. ⁷ Ahuru m ka o ji oke iwe luso ebule ahụ ogụ kujipu mpi abuo ya. Ebule ahụ enweghi ike iguzogide ya. O tudara ya n'ala, were ukwu ya zoda ya, ma na o nweghi onye obula nwere ike inaputa ebule ahụ site n'ike ya.

⁸ Mkpi ahụ, diiri ike nke ukwu, ma n'uju ike ya a gbajipuru mpi ukwu ya. N'onodu mpi ahụ mpi anọ puputara chee ihu n'akuku anọ nke eluigwe,

⁹ Otu ntakiri mpi sitere n'ime otu n'ime mpi ndi ahụ puta, tokwaa ma buo ibu nke ukwuu ruo na ndida, na owuwa anyanwu, ruokwa n'ala oma ahụ ¹⁰ O toro tutu o ruo usuu nke eluigwe. O kwatukwara ufodu n'ime usuu nke eluigwe na ufodu n'ime kpakpando n'ala, zotoo ha. ¹¹ O mere onwe ya ka o di ukwuu megide onyeisi nke usuu eluigwe, o napuru ya aja niile a na-achụ kwa ubochi ma tudakwa ebe nsọ ya n'ala. ¹² N'ih ihi nnupu isi, e nyefere usuu ndi nsọ* na aja nsure oku a na-esure kwa ubochi n'aka ya. O gara n'ihu n'ihe niile o mere. E mekwara ka eziokwu daa n'ala.

¹³ Mgbe ahụ, anuru m ka otu mmuo ozi na-aju ibe ya si, "Olee mgbe o ga-akwusi bu ohu maka aja nsure oku a na-achụ kwa ubochi, njehie nke

* **8:12** 8:12 Maobu, ndi agha

na-eweta itogbo n'efu, inyefe ebe nsọ na maka ndi nsọ a na-azoto ukwu?"

¹⁴ O gwara m, "A ga-echere tutu puku ubochi abuo na nari ubochi ato agafee, mgbe ahụ a ga-eme ka ebe nsọ ahụ dighachikwa otu o di na mbu."

Nkowa ohu ahụ

¹⁵ Mgbe mu bu Daniel no na-ele ohu ahụ na-achokwa ighota ya, o nwere otu onye dika nwoke biara guzo n'ihu m. ¹⁶ Ma anuru m olu otu onye na-akpo oku site na mmiri Ulai si, "Gebrel, kowaara nwoke a ihe ohu a putara."

¹⁷ Mgbe o biara m nso n'ebe m guzo, egwu turu m nke ukwu. Adara m, kpuo ihu m n'ala. Ma o gwara m, "Nwa nke mmadu, ghotu na ohu a bu maka ogwugwu oge."

¹⁸ Mgbe ahụ o na-agwa m okwu, adara m n'oke ura, kpuo ihu n'ala. Ma o meturu m aka, nyere m aka iguzo oto n'ukwu m.

¹⁹ O siri, "Lee, aga m agwa gi ihe na-aga ime n'oge oke iwe. N'ihi na ohu a bu maka oge ogwugwu ihe niile nke a kara aka. ²⁰ Ma banyere ebule ahụ i huru nke nwere mpi abuo, na-egosi eze Midia na Peshia. ²¹ Mkpi ahụ i huru na-egosi eze ndi Griis, nnukwu mpi nke di n'etiti anya ya abuo bu eze nke mbu. ²² Dika mpi ahụ siri gbajie, mpi anọ ozo puputa n'onodu ya, otu a ka alaeze anọ ga-esi puta na mba ya, ma ike ha agaghi eru ka nke mbu ahụ.

²³ "Ma na mgbe ogwugwu alaeze ahụ, mgbe iko ndi nnupu isi juru, otu eze nke nwere ihu di ike, na akonuche na obi aghughu ga-ebili. ²⁴ O

ga-adị ike nke ukwu, ma ọ bughị n'ike onwe ya, ọ ga-eweta mbibi ga-eju anya. Ihe niile o meturu aka ga-agara ya nke oma. Ọ ga-alakwa ndị dị ike na ndị nsọ n'iyi. ²⁵ Ọ ga-eme ka aghughọ baa ụba, ọ ga-ahuta onwe ya dika onye dị elu karịa, mgbe ndị mmadu na-eche na udo dị, ọ ga-ebibi otutu ndị. Ọ ga-eguzo megide Onyeisi nke ndiisi, a ga-ebibi ya ma ọ bughị n'ike nke mmadu.

²⁶ “Ohụ a i huru, maka ututu na anyasi nke ekpughere gi bu eziokwu, ma zobe ohu a, n'ih na ọ diri otutu oge ka di n'ihu.”

²⁷ Mu bu Daniel, noro n'onodu ike ogwugwu na ahụ esighi ike. Mgbe ubochi ole na ole gafekwara, ebiliri m bidokwa na-agaghari, narukwa oru eze, ma obi joro m njo nke ukwu n'ih na nro ahụ, n'ih na ọ kariri m nghota.

9

Ekpere Daniel

¹ N'afọ mbu, nke Daraios nwa Ahasueros (onye agburu Midia), onye e mere eze nke alaeze ndi Kaldia, ² n'afọ mbu nke ochichi ya, ka mu onwe m, bu Daniel ghotara site n'akwukwo, dika okwu ONYENWE ANYI nyere Jeremaya onye amuma, nke ga-emezu mgbe Jerusalem ga-anọ na mbibi iri afọ asaa. ³ N'ih nke a, echere m Onyenwe anyi Chineke ihu, riro ya aririo, site n'ekpere na aririo amara, n'ibu onu, na iyikwa akwa mkpe na ntụ.

⁴ Ekpere m ekpere nye ONYENWE ANYI bu Chineke m, ma kwuputa si,

“Onyenwe anyị, onye dị ukwu, dị oke egwu. Onye na-edebe ọgbugba ndụ nke ihunanya nke ndị hụrụ ya n’anya na-edebekwa iwu ya niile. ⁵ Ma anyị emehiela meekwa ihe n’adighi mma megide gi. Anyị emeela ajo omume, anyị enupula isi megide gi, gbakutakwa iwu gi niile azu. ⁶ Anyị e geghikwa ndị ozi gi bụ ndị amuma ntị, bụ ndị gwara ndị eze anyị, na ndị ọchichi anyị, na nna anyị ha, ma mmadu niile bi n’ala anyị okwu n’aha gi.

⁷ “Onyenwe anyị, i bụ onye ezi omume, ma n’ubochi taa anyị bụ ndị ihere diri, ndị Juda, ndị Jerusalem na ndị Izrel niile, ndị nọ nso ma ndị nọ n’ebe di anya ebe i chugara ha n’ihi ekwesighi ntukwasị obi anyị nye gi. ⁸ ONYENWE ANYI, ihere emegbuola anyi. Ihere diri ndi eze anyi, dikwara ndiisi anyi na ndi nna anyi, n’ihi na anyi emeela mmehie megide gi. ⁹ Ma Onyenwe anyi Chineke anyi ka obi ebere na mgbaghara niile diri, n’ihi na anyi enupurula gi isi. ¹⁰ Anyi erubeghi isi nye ONYENWE ANYI Chineke anyi, maobu debe iwu ahụ o nyere anyi site n’aka ndi ohu ha bụ ndi amuma. ¹¹ Ndi Izrel niile enupula isi n’iwu gi, wezuga onwe ha, ju ige gi ntị.

“Ya mere, obubu onu ahụ niile e dere n’iwu Mosis, odibo nke Chineke adakwasila anyi, n’ihi na anyi emehiela megide gi. ¹² O meela ka okwu ya guzosie ike, bụ nke o kwuru megide anyi na ndi ndu anyi site n’iwetara anyi oke mbibi a. Nke bụ na o nwebeghi mgbe obula e merela udi ihe emere na Jerusalem n’okpuru eluigwe. ¹³ O bụ dika e si dee ya n’iwu Mosis,

ka mbibi a niile b̄iakwas̄i anȳi, ma anȳi ach̄obegh̄i ihuoma ONYENWE ANȲi Chineke anȳi, na icheghari site na mmehie anȳi chee uche banyere eziokwu gi. ¹⁴ ONYENWE ANȲi kpachara anya mee ka nsogbu a b̄iakwas̄i anȳi. N'ih̄i na ONYENWE ANȲi, Chineke anȳi, b̄u onye ezi omume n'ih̄e niile o na-eme, ma anȳi jur̄u irubere ya isi.

¹⁵ "Ma ugbu a, Onyenwe anȳi Chineke, onye ji aka d̄i ike kpoputa nd̄i nke ya n'ala Ij̄ipt, i meere onwe gi aha nke na-ad̄igide ruo taa. Anȳi mere mmehie, ma mej̄ōkwa.

¹⁶ Onyenwe anȳi, d̄ika ezi omume gi si d̄i, wezuga iwe gi na oke iwe gi n'ebe Jerusalem n̄o, b̄u obodo gi, na ugwu ns̄o gi. Mmehie anȳi na njehie nna anȳi ha emeela ka Jerusalem na nd̄i gi bur̄u ihe ikwa emo nye nd̄i gbara anȳi gburugburu.

¹⁷ "Ma ugbu a, Chineke anȳi, biko nur̄u ekpere na ar̄īr̄io ohu gi. N'ih̄i aha gi, Onyenwe anȳi jiri amara mee ka ihe si n'ihu gi mukwas̄i ul̄on̄s̄o gi nke togb̄oro n'efu. ¹⁸ Chineke m, tōo nt̄i gi n'ala nur̄u ar̄īr̄io m. Meghee anya gi ab̄ūo ka i hur̄u on̄ōdu mbibi nke obodo a na-akpo aha gi n̄o. Anȳi anagh̄i ar̄io ka i nyere anȳi aka n'ih̄i na anȳi b̄u nd̄i ezi omume, kama anȳi na-ar̄io n'ih̄i na ebere gi d̄i ukwu. ¹⁹ Onyenwe anȳi nur̄u! Onyenwe anȳi, gbaghara anȳi! Onyenwe anȳi biko, gee nt̄i ma zaa anȳi. N'ih̄i aha gi, O Chineke m, an̄kwala odu, n'ih̄i obodo gi, na nd̄i nke gi b̄u aha gi ka a na-akpo ha."

Nari afo anọ na iri afo itoolu

²⁰ Mgbe m nọ na-ekwu okwu na-ekpe ekpere, na-ekwuputa mmehie m na mmehie ndi m Izrel, na-ariokwa amara n'ihu ONYENWE ANYI bu Chineke m maka ugwu di nsọ nke Chineke m, ²¹ ebe m ka nọ na-ekpere, Gebrel, nwoke ahụ m huru n'ohu na mbu, feere osiiso biakwute m n'oge a na-achụ aja nke uhuruchi. ²² O biara si m, "Daniel, a biara m ugbu a inye gi uche na nghota. ²³ Na mbido oge i malitere irio aririo, ka okwu osisa putara. Abiara m igwa gi ya, n'ihina i bu onye a na-akwanyere ugwu nke ukwu. Ya mere, tugharia uche n'okwu a, ghotakwa ohu a.

²⁴ "Iri izu uka asaa, ka e dere n'iwu nye ndi gi na obodo nsọ gi iji kwusi njehie, ime ka mmehie kwusi, na ichu aja maka ikpuchi ajo omume na iweta ezi omume nke ga-adi ruo mgbe ebighi ebi, na ikachi ohu na amuma ahụ akara, nakwa ite Ebe ahụ Kachasi Nso* mmanu.

²⁵ "Ma mara, werekwa uche ghota nke a: Site n'oge e nyere iwu ka e wugharia Jerusalem tutu ruo mgbe Onye ahụ e tere mmanu, onyendu ahụ ga-abia, ga-abu izu uka asaa, na izu uka iri isii na abuo, a ga-ewughachi ya, na okporozo ya, na olulu mmiri ya, maobu n'ime oge nsogbu.

²⁶ Mgbe izu uka iri isii na abuo gasiri, Onye ahụ e tere mmanu ka a ga-egbu, ma o nweghi ihe o ga-enwe. Usuu agha nke onye ochichi ga-abia bibie obodo na ulonso. Oge ikpeazu ga-abia dika idee mmiri; agha ga-adigide ruo n'oge ogwugwu, e

* **9:24** 9:24 Onye nsọ ahụ nke kachasi ndi nsọ mmanu

kpebiela na ịla n'iyi ga-adi. ²⁷ Ya na otutu ndi mmadu ga-enwe ogbugba ndu n'otu 'izu uka,' o bukwa n'okara† izu uka ahụ, ka o ga-eme ka ichu aja na inye onyinye kwusi. O ga-emekwa ihe aru di egwu n'ime ulonso ahụ, ruo mgbe a ga-awukwasị ya ogwugwu ahụ bu nke akara aka n'ahụ onye ojoo ahụ.”

10

Ohu Daniel huru banyere otu nwoke

¹ N'afọ ato nke ochichi Sairos eze Peshia, e nyere Daniel (onye aha ya bukwa Belteshaza mkpughe). Ozi ahụ bu eziokwu, o gbasakwara oke ogbaaghara. O ghotara ozi ahụ, nwetakwa nkowa banyere ohu ahụ.

² N'oge ahụ, mu onwe m, bu Daniel, ruru uju izu uka ato. ³ Erighi m nri oma obula, erikwaghi m anu, anukwaghi m mmanya, eteghi m mmanu otite obula n'ahu m n'ime izu uka ato a niile.

⁴ N'ubochi nke iri abuo na ano nke onwa mbu n'afọ, eguzo m n'akuku osimiri ukwu ahụ, bu Taigris, ⁵ eleliri m anya m elu, hu n'ihu m otu nwoke yi uwe akwa ocha, onye e kekwasiri belit e ji olaedo sitere Ufaz mee n'ukwu ya. ⁶ Ahu ya na-egbukwa maramara dika nkume beril, ihè si n'ihu ya di ka ihè nke amuma eluigwe. Mkpuru anya ya na-enwukwa dika ire oku. Ukwu ya na aka ya na-acha dika bronz e hichara nke oma. Okwu si ya n'onu na-ada uda dika uzu nke otutu mmadu.

† 9:27 9:27 Maobu, na nkera

⁷ Ọ bụ naanị m Daniel hụrụ ọhụ a. Ndi mụ na ha nọ ahughị ya, kama na mberede, e mere ka oke egwu tọọ ha, nke mere ka ha gbara ọsọ gaa zoo onwe ha. ⁸ Ọ bukwa naanị m nọ, mgbe m hụrụ oke ọhụ a. Mgbe m hukwara ya, ike niile di m n'ahụ si m n'ahụ puo. Ihu m gbanwere nke ukwuu, ike afodukwaghị m n'ahu. ⁹ Mgbe ahụ, anurụ m ụda olu ya, ma mgbe m nurụ ụda olu ya, adara m n'ala kpudo ihu n'ala n'ọnọdu ida n'oke ụra.

¹⁰ Ma otu aka meturū m, welite m mee ka m maa jijiji n'elu ikpere m na aka m abuo. ¹¹ Ọ siri m, "Daniel, gi onye a huru n'anya nke ukwuu. Gee ntị tuleekwa nke oma okwu niile m na-agwa gi ugbu a. Guzo n'ukwu gi abuo, n'ihu na e zitere m ibiakwute gi." Mgbe o na-agwa m okwu a, eguzoro m oto, na-ama jijiji.

¹² Ọ siri m, "Egwu atula gi, Daniel. N'ihu na site n'ubochi mbu i kpebiri inwe nghota na iweda onwe gi ala n'ihu Chineke gi, ka a nuru okwu gi niile, a biakwara m n'ihu osisa ha. ¹³ Ma onyeisi ndi na-achi alaeze Peshia gbochiri m, kengbe iri ubochi abuo na otu. Ya mere, Maikel, otu n'ime ndisi ochichi biara nyere m aka, n'ihu na mu onwe m foduru n'ebe ahụ mu na eze Peshia. ¹⁴ Ugbu a, abiala m ime ka i ghota ihe ga-adakwasi ndi gi n'oge ikpezu n'ubochi di n'ihu. N'ihu na ohu ndi a diri oge ndi na-abia n'ihu."

¹⁵ Mgbe o na-agwa m okwu ndi a, ekpunyere m ihu m n'ala enwekwaghị m ike ikwu okwu obula.

¹⁶ Mgbe ahụ, otu onye, nke yiri mmadu, biara metu egbugbere onu m aka, mee ka m nwee ike ikwukwa okwu ozo. Mgbe ahụ agwara m onye

ahụ nke guzo m n'ihu, "Anọ m n'oke ihe mgbu; Onyenwe m, enwekwaghị m ike ọbụla, n'ihu ọhụ m hụrụ. ¹⁷ Olee otu mụ bụ ohu gị ga-esi gwa gị okwu, Onyenwe m? N'ihu na ike adighikwa n'ime m, enwekwaghị m ike iku ume."

¹⁸ Mgbe ahụ, otu onye yiri mmadụ biara metukwa m aka ọzọ nye m ike. ¹⁹ Ọ siri, "Onye a hụrụ n'anya nke ukwu, atukwala ujo, udo diri gị, ya mere diri ike, obi sie gị ike."

Mgbe ọ gwara m okwu a, ike m loghachitere, asiri m, "Ka onyenwe m kwuo okwu, ebe i nyeghachila m ike."

²⁰ Mgbe ahụ, ọ siri, "Ị maara ihe mere m ji biakwute gị? Aga m alaghachi azụ iluso onyeisi na-achi alaeze Peshia ogo, mgbe mụ ga-apu, eze na-achi Griis ga-abia; ²¹ ma otu ọ di, aga m agwa gị ihe e dere n'akwukwo nke eziokwu. (Ọ dighi onye na-enyere m aka imegide ha ma ọ bughị naani Maikel onyeisi unu.

11

¹ N'afọ mbu nke ochichi Daraios onye Midia, ọ bu m guzoro inyere ya aka na ichekwa ya.)

Ndi eze alaeze nke uguwu na ndida

² "Ugbu a, aga m agwa gị eziokwu. A ga-enwe ndi eze Peshia ato ọzọ ndi ga-achikwa. A ga-enwe eze nke anọ onye ga-aba uba kari ndi ọzọ niile. Mgbe ọ ga-adị ike site akunuba ya, ọ ga-akpalị onye ọbụla imegide eze Griis. ³ Ma mgbe ahụ, a ga-enwe eze di ike nke ga-eji oke ike chia. Ọ ga na-eme ihe masiri ya. ⁴ Ma mgbe ọ rigotachara n'ochichi, a ga-ekposa alaeze ya

kesaa ya n'akukū anọ nke ụwa ma ọ bughị ụmụ ya ga na-achi. Ọ bughikwa n'usoro dika ike ọchịchị ya si dị, n'ihị na a ga-ehopu alaeze ya, nyefee ya n'aka ndị ọzọ na-abughị ndị agburu ya.

⁵ “Eze nke ndịda ga-adị ike, ma otu onye n'ime ndịisi agha ya ga-adị ike karịa ya, chikwa alaeze dị ukwu karịa nke ya ⁶ Mgbe afọ ole na ole gasiri, ha ga-ekekota onwe ha. Ada eze ndịda ga-agakwuru eze ugwu ka ha gbaa ndụ, ma ada eze agaghị ejigide ike ya, eze na ike ya agaghị adigidekwa. N'ubochi ndi ahụ, a ga-arara ada eze ahụ nye, ya na ndi na-eche ya nche, na nna* ya na onye ahụ dinyeere ya.

⁷ “N'oge ahụ, otu onye ga-esi n'agburu ụlọ nwanji ahụ kulite i were onodu ya ichi dika eze, ọ ga-ebuso ndi agha eze mpaghara ugwu agha, bata n'ebe ya e wusiri ike, ọ ga-aluso ha agha ghoọ onye mmeri. ⁸ Ọ ga-ebukoro chi ha niile na arusi ha niile awuru awu ma ndi aturu atu, na ihe ndi ọzọ dikarisiri ha mkpa dika efere, ọlaocha na nke ọlaedo laa Ijipt. O mecha nke a, ọ ga-akwusi iluso eze ugwu ọgụ afọ ole na ole. ⁹ Otu a kwa, eze mpaghara ugwu ga-ebuso eze ndida agha, ma ọ gaghị anọ ọdụ loghachikwa n'ala nke ya. ¹⁰ Ma umu ya ndi ikom ga-achikota otutu ndi agha siri ike, ndi ga-enupu dika oke idee mmiri, buru agha ruo n'ebe ya e wusiri ike.

¹¹ “Mgbe ahụ, eze ndida, onye iwe ga-eju obi, ga-achikotakwa ndi agha nke ya buso eze ugwu agha, onye nke ga-achikota otutu ndi agha, ma

* **11:6** 11:6 Akwukwo ochie na-eede nwa

ndị a ka ndị iro ya ga-alụgbu. ¹² Ma mgbe o merichara ndị agha ahụ, ọ ga-enwe ọñụ dī ukwu, ọ ga-egbukwa imerime puku ndị mmadu, ma ọ gaghi emeri na-aga n'ihu. ¹³ Mgbe afọ ole na ole gafere, eze ndị mpaghara ugwu ga-eduru ndị agha ji ezi ngwa agha, na ndị bara ụba n'ọñuogụgụ karịa ndị nke e meriri n'agha na mbụ puo ibu agha.

¹⁴ “N’oge ahụ, ọtutu ndị ga-ebili imegide eze ndida, Ufodu ndi okpa aghara n’etiti unu ga-enupukwa isi, ha ga-esi otu a mezuo ihe a i huru n’ohu, ma a ga-emeri ha. ¹⁵ Mgbe ahụ, eze ndi mpaghara ugwu ga-abia buo agha megide obodo ndi ndida e wusiri ike, lughbukwaa ya. Ndi agha agaghi enwe ike iguzogide ha o buladi ndi ha bu oka ibe n’agha. ¹⁶ Ma onye nke na-ebuso ya agha ga-eme ihe masiri ya, ma o nweghi onye ga-egbochi ha. O ga-abatakwa n’Ala Oma ahụ, ebe ihe niile ga-anọ n’okpuru ya. ¹⁷ O ga-ekpebi ibia n’ike nke alaeze ya niile, iji mee nke a, ya na eze nke ndida ga-agba ndu. O ga-enyekwa ya nwaagboghof† iji kwatuo alaeze ya, ma ebumnobi ya agaghi eguzo maobu baara ya uru. ¹⁸ Mgbe o mesiri nke a, o ga-eche ihu ya n’obodo ndi ahụ niile di n’onu osimiri. O ga-emerikwa otutu n’ime ha. Ma otu ochiagha ga-aluso ya ogu, mee ka o jiri oso gbaghachi n’ihere. ¹⁹ O ga-echighari azu chee ihu ya ebe niile e wusiri ike nke ala nke ya, o ga-aso ngongoda, a gaghi ahukwa ya ozof.

²⁰ “Otu onye ga-abia nochie onodu ya, o ga-ezipu onye ga-ekegbu ndi mmadu n’utu iji mee

† **11:17** 11:17 Site n’olulu di na nwunye

ka otuto nke alaeze ahụ daa, ma n'ime ụbọchị ole na ole, a ga-egbu ya, ma ọ gaghi abụ n'agha maọbụ n'ihu mmadụ.

²¹ “N’ọnọdụ ya, otu onye ojọọ e ledara anya ga-ebilite, onye na-ekwesighi iwere nsopuru nke ya bụ ọchichi. Ọ ga-abata n’ike n’alaeze ahụ mgbe ndi ya nọ n’udo, ọ ga-eji nwayọọ ma were ire uto na aghugho nweta alaeze ahụ. ²² Mgbe ahụ, ọ ga-achusa igwe ndi agha niile, bibiekwa ha na onye ọchichi nke ọgbugba ndu. ²³ Mgbe ọ banyesiri n’ogbugba ndu, ọ ga-eji aghugho n-eme mpu, ọ ga na-esiwanye ike n’agbanyeghi n’onuogugu ndi mmadụ di ole na ole. ²⁴ Ọ ga-abanye n’akuku ala ahụ niile a maara ndi bara ụba bi, mee n’ebe ahụ ihe ndi buru ya ụzọ n-emebeghi. Ọ ga-ekesara ndi mmadụ akunuba na ihe nkwata ndi ọzọ ọ lutara n’agha. Ọ gatuputa aro iji luso obodo siri ike ọgu, ma nke ahụ ga-adị nwa mgbe nta.

²⁵ “Mgbe ahụ, ọ ga-emesi onwe ya obi ike, chikotaa otutu ndi agha ibuso eze ndida agha. Eze ndida ga-achikotakwa ndi agha di otutu dikwa ike luso ya ọgọ ma ọ gaghi enwe ike guzogide ya n’ihi izuzu nzuzo a gbara megide ya. ²⁶ N’ihi na ndi na-eri ihe oma eze ga-etipia ya. A ga-achusa ndi agha ya, ma gbukwaa otutu n’ogbo agha. ²⁷ Ndi eze abuo a, ndi obi ha juputara n’ihe ojọọ ga-anokota n’otu tebul na-agwarita ibe ha okwu ụgha, ma nzuko ha agaghi enwe isi, n’ihi ogwugwu ahụ ga-adị mgbe a kara aka ruru. ²⁸ Ọ ga-eji akunuba di ukwuu laghachi n’obodo nke ya ma obi ya ga-adị imegide ọgbugba ndu nsọ ahụ. Ọ ga-ebili

imegide ya ma mesija laghachi n'obodo nke aka ya.

²⁹ “Ma mgbe oge ahụ a kara aka ruru, ọ ga-achirikwa ndị agha ya laghachi na ndịda, ma ihe agaghị adị otu ọ dị na mbụ. ³⁰ Ụgbọ mmiri ndị si obodo Kitim ga-abia imegide ya, ọ ga-ada mba n'ihì egwu, ọ ga-alaghachi azụ were oke iwe megide ọgbugba ndụ ahụ dị nsọ. Ọ ga-aloghachi gosi ndị hapụrụ ọgbugba ndụ ahụ dị nsọ nkwado.

³¹ “Ndị agha ya ga-ebili imerụ ebe ahụ e wusiri ike nke ụlonsọ ukwu ahụ, kwusikwa aja nsure oku nke a na-achụ kwa ụbọchị. Ha ga-ewuli ihe arụ nke na-eweta mbibi. ³² Ọ ga-eji ire uto merụọ ndị ahụ mebiri iwu nke ọgbugba ndụ. Ma ndị ahụ maara Chineke ha ga-adị ike guzogide ya.

³³ “Ndị niile nwere uche ga-ezi otutu mmadụ ihe, ma na nwa oge nta, ụfọdụ ga-anwụ site na mma agha, ụfọdụ ka a ga-akpo oku, ụfọdụ ka a ga-adota n'agha, ụfọdụ kwa ka a ga-apunara ihe ha nwere. ³⁴ Mgbe ha ga-ada, inyeaka ntakiri ga-abịara ha, otutu ndị mmadụ ga-ejikwa ụzọ aghughọ bịa dinyere ha. ³⁵ N'oge ahụ, ụfọdụ n'ime ndị maara ihe ga-asọ ngongo, ka ha nwe ike buru ndị a nuchara anucha, na ndị a sachapuru ocha na ndị emere ka ha dị ocha na-enweghị ntupọ tutu ruo n'ogwugwu ihe ndị a, n'ihì n'oge ahụ ga-abia mgbe akara aka.

Eze nke na-ebuli onwe ya elu

³⁶ “Eze ahụ ga-eme ihe obula ọ choro. Ọ ga-agukwa onwe ya dika onye di ukwu karia chi niile. N'ezie, ọ ga-ekwu okwu nkwulu megide

Chineke kachasi chi niile. Ma ihe ga-agakwara ya nke oma tutu mgbe oge ya zuru. N'ih i na ihe niile ekwuru ga-emezucha. ³⁷ O gaghi akpo chi nke nna ha maobu nke ahụ umu nwanji na-achosi ike ihe obula, o nweghi chi obula o ga-akpo ihe n'ih i na o ga-ebuli onwe ya elu karja ha niile. ³⁸ Kama chi nke o ga-asopuru bu chi nke ebe e wusiri ike, chi nke nna ya ha na-amaghi. O ga-eji olaedo na olaocha, na nkume di oke onuahia na onyinye dara oke onuahia fee chi a. ³⁹ O ga-emegide ebe niile e wusiri ike, nke siri ike site n'inyeaka chi nke mba ozu. Ndi niile nabatara ya ka o ga-eme ka nsopuru bara uba. O ga-eme ha ndi ochichi otutu mmadu, kenye kwa ha ala di ka uguo oru ha.

⁴⁰ "Ma n'oge ikpeazu, eze ndida ga-ebuso ya agha, ma eze nke ugu ga-eji iwe chikota ndi agha na-agba ugu agha, ndi na-agba inyinya na ndi agha ji ugu mmiri megide ya. O ga-ebuso otutu mba agha, kpochapu ha di ka idee mmiri si ekpochapu ihe. ⁴¹ O ga-abata na Ala Oma ahụ, gbukwaa iri puku mmadu kwuru iri puku mmadu, ma obodo Edom, obodo Moab na ndi ndu nke Amon ga-agbapu site n'ike ya. ⁴² O ga-aga ibuso otutu obodo agha, Ijpt agaghi agbanari ya. ⁴³ O ga-enwe ikike n'ebe aku nke olaocha na olaedo na uba niile nke ala Ijpt. Ndi Libia na ndi Kush‡ ga-edokwa onwe ha n'okpuru ya. ⁴⁴ Ma n'oge a kwa, ozi gae si n'owuwa anyanwu na n'ugwu bia, nke gae menye ya egwu. N'ih i ya, o ga-eji oke iwe puo

‡ 11:43 11:43 Ya bu, ndi Itiopia

ibibi ọtụtụ ndị ma laakwa ha n'iyi. ⁴⁵ Ọ ga-akwuba ụlọeze ya n'etiti ugwu ọma ahụ dị nsọ na n'oke osimiri, n'agbanyeghị ihe ndị a niile, ọ ga-abịaru ọgwugwu ya, ọ dighikwa onye ga-enyere ya aka.

12

Ọgwugwu oge

¹ “N’oge ahụ, Maikel, onyeisi ọchịchị ukwu ahụ, nke na-eche ndị unu, ga-ebili. Ọ ga-abụ oge nhụju anya, a na-ahụtubeghị ụdị ya site na mgbe mba ọbụla malitere ruo ugbo a. Ma mgbe ahụ, ndị gị niile, ndị e dere aha ha n’akwukwọ ahụ, ka a ga-anapụta. ² Igwe ndị niile nwurụ anwu, ndị e likwara, ha ga-ebilite. Ụfọdụ ha ga-ebili baa na ndụ ebighị ebi, ma ụfọdụ ga-ebili keta ihere na ibụ ọnụ nke ebighị ebi. ³ Ndị ahụ bụ ndị maara ihe, ka a ga-eme ka ha nwuo ọcha dika ihe mbara eluigwe. Ndị ahụ niile na-emekwa ka ọtụtụ si n’ihe ọjọọ mee ezi omume ga-enwukwa dika kpakpando ruo mgbe ebighị ebi. ⁴ Ma gị bụ Daniel, zoo okwu e dere n’akwukwọ a, mechikwa ma kachiekwa ha akara tutu ruo ọgwugwu oge. Ọtụtụ ga-agbagharị ebe na ebe ọzọ, ma ihe ọmụma ga-aba ụba.”

⁵ Mgbe ahụ, mụ bụ Daniel weliri anya hụ mmadụ abụọ ndị ọzọ ka ha nọ n’akụkụ osimiri ahụ, otu n’akụkụ nke a, otu n’akụkụ nke ọzọ. ⁶ Otu n’ime ha juru nwoke ahụ yi uwe akwa ọcha, nke guzo n’akụkụ elu elu nke osimiri ahụ ajujụ, si, “Olee mgbe ihe ndị a na-eyi egwu ga-emezu?”

⁷ Nwoke ahụ yi uwe akwa ọcha, nke nọ n'akụkụ elu elu mmiri nke osimiri ahụ chịliri aka nri na aka ekpe ya elu. Anụkwara m mgbe o ji Onye ahụ na-adị ndụ ruo mgbe niile ebighị ebi n'ụọ iyi, "N'ihe ndị a ga-emezu naanị mgbe afọ atọ na ọkara gafere, tupu onye ahụ na-emebi ike nke ndị dị nsọ ga-abịa n'isi ngwucha ndụ ya, ihe ndị a niile ga-emezucha."

⁸ Anurụ m ma aghotaghị m, n'ihhi nke a, a siri m, "Biko, Onyenwe m, gini ka ihe ndi a ga-aputa?"

⁹ O siri, "Daniel, gawara onwe gi. N'ihhi na-apichielala okwu ndi a, kachiekwa ya akara tutu ruo n'ogwugwu oge. ¹⁰ Otutu ka a ga-eme ka ha di ọcha, sachaa ha mee ka ha di ọcha na-enweghi ntupo, a ga-anuchakwa ha. Ma ndi ajo omume ga-aga n'ihu n'ajo omume ha. O nweghi onye ajo omume nke ga-aghatakwa ihe, ma ndi ahụ maara ihe ga-aghota ihe ihe a putara.

¹¹ "Site n'oge e mechiri ichu aja nsure oku nke a na-achụ kwa ubochi niile ruo n'oge a ga-ewuli ihe aru ahụ nke na-eweta mbibi, ga-abu otu puku ubochi, na nari ubochi abuo na iri ubochi itoolu. (1,290) ¹² Ngozi ga-adiri onye ahụ nke na-echere, ma nogidesikwa ike ruo mgbe otu puku ubochi, na nari ubochi atọ, na iri ubochi atọ na ise (1,335) ahụ gafere.

¹³ "Ma gi onwe, gawara onwe gi ruo ogwugwu ihe ndi a. I ga-ezuka ike, i ga-ebilitekwa n'oge ikpeazu inara ihe nketa nke ruuru gi."

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Nḅi Ugbu a nke ḅiri onye oḅuḅa igu
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Nḅi Ugbu a nke ḅiri onye oḅuḅa igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Nḅi Ugbu a nke ḅiri onye oḅuḅa igu

Nḅi Biblica, Inc. deghariḅi ya n'afḅ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" ḅu akara e ji mara ḅlo ḅru a, nke edebanyere ḅika iwu si kwado n'ḅlo ḅru ḅi n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azḅm aḅḅa nḅi Biblica, Inc. O ḅu ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78